

نام و نام خانوادگی: .....
 مقطع و رشته: .....
 نام پدر: .....
 شماره داوطلب: .....
 تعداد صفحه سؤال: ۲ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
 دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
 آزمون میان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

نام درس: ادبیات فارسی ۳
 نام دبیر: .....
 تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۸/۲۸
 ساعت امتحان: صبح / عصر
 مدت امتحان: ۵۰ دقیقه

ردیف	پاسخ در همین برگه نوشته شود.	نمره
۱-۳	معنی لغات سوالات ۱ تا ۳ زیر را بنویسید. ۱- گویند که بطی در آب روشنایی ستاره می‌دید. ۲- سرد و سیه و خموش آوند ۳- وجه خدا اگر شودت منظر نظر	۰/۷۵
۴	معادل معنایی «رز» در کدام گزینه وجود دارد؟ الف) از درد بلبان خزان دیده در چمن ب) رطب شیرین و دست از نخل کوتاه خونا ب دیده بر ورق تاک می‌زدم زلال اندر میان و تشنه محروم	۰/۲۵
۵	در هریک از عبارات زیر املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) تا واره‌ی از دم (ستوران / سطوران) ب) عصاره تاکی به قدرت او شهد (فایق / فایغ) شده. وین مردم نحس دیوماندند	۰/۵
۶	در گروه کلمات زیر غلط‌های املايی را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید. «صریر و تخت- متاع و فرمانبردار- ضماد و مرحم - ارغند و قهرآلود- خوان و سفره - سنا و سپاس- عزّ و ذلّ - باسقی و بالیده»	۱
۷	غلط‌های املايی بیت و عبارت زیر را به شکل درست بازنویسی کنید. الف) بگن ز بی این اثاث تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند ب) هرگه که یکی از بندگان دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد، ایزد تعالی باز اعزاز کند.	۰/۵
۸	کدام کلمه در بیت زیر در زبان هم آوا دارد؟ معنای هم‌آوای آن را بنویسید. «اسیر بند بلا را چه جای سرزنش است گرت معاونتی دست می‌دهد دریاب»	۰/۵
۹	الف) در بیت زیر فعل «نیست» را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید. ب) نقش کلمات «هرچه» و «جای» چیست؟ زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست	۱
۱۰	قرینه حذف فعل را در ابیات زیر مشخص کنید. الف) بگفت از دل شدی عاشق بدین سان بگفت از دل تو می‌گویی من از جان ب) همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس که دراز است ره مقصد و من نوسفرم	۰/۵
۱۱	نوع و کاربرد «را» را بنویسید. الف) گفت نزدیک است والی را سرای آن جا شویم. ب) منتّ خدای را عزّ و جل که طاعتش موجب قربت است.	۰/۵
۱۲	نقش ضمیر متصل را مشخص کنید. الف) بار دیگرش به تضرع و زاری بخواند. ب) گفت آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه	۰/۵
۱۳	نقش کلمات مشخص شده چیست؟ «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»	۰/۵
۱۴	نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.	۰/۵
۱۵	آرایه‌های ابیات و عبارت زیر مشخص کنید. (برای هر بیت دو آرایه کافی است). الف) نشاط غربت از دل کی برد حبّ وطن بیرون به تخت مصرم اما جای در بیت‌الحنن دارم ب) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی ج) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی د) چه غم دیوار امت را دارد که دارد چون تو پشتیبان چه باک از موج بحر آن را که دارد چون تو کشتیبان	۲
۱۶	آرایه حسن تعلیل بیت «تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل بند» را توضیح دهید.	۰/۵
۱۷	تشبیهات بیت «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی» را مشخص کنید.	۱

۰/۵	آرایه «مجاز» و «ایهام» را در ابیات زیر توضیح دهید. الف) با محتسبم عیب مگویند که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است ب) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک بگفت آنگه که باشم خفته در خاک	۱۸
۰/۵	پدیدآوردگان آثار مقابل را بنویسید الف) قصه شیرین فرهاد ب) ترجمه کللیه و دمنه	۱۹
۰/۵	جاهای خالی را کامل کنید. محمدتقی بهار شعر دماوندیه را در قالب ..... در سال ..... هجری شمسی سرود.	۲۰
۱	اشعار زیر را کامل کنید. الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ..... ب) ..... در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی	۲۱
عبارات و ابیات زیر را به نثر روان برگردانید.		
۰/۵	شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته میسند	۲۲
۰/۷۵	هیچ نقاشت نمی بیند که نقشی برکشد وانکه دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای	۲۳
۰/۵	در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت	۲۴
۵/۷۵	این مدعیان در طلبش بی خبرانند کان را که خبر شد خبری باز نیامد	۲۵
۰/۵	همت از باد سحر می طلبم گر ببرد خیر از من به رفیقی که به طرف چمن است	۲۶
۱	آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد کاو اهرمن است	۲۷
۰/۵	با توجه به ادبیات پایداری، مضمون مشترک ابیات زیر را بنویسید جامه ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است فرخی ز جان و دل می کند در این محفل دل نثار استقلال، جان فدای آزادی	۲۸
۰/۵	در بیت زیر کدام موضوع محوری عصر مشروطه اشاره شده است؟ «خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است»	۲۹
۱	مفهوم کلی ابیات زیر را بنویسید. الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت ب) با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند	۳۰
۰/۵	بیت «گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست» به چه موضوعی اشاره دارد؟	۳۱
۱	الف) قالب شعر زیر را با دلیل مشخص کنید. ب) مرجع ضمیر «تو» کیست؟ ج) مفهوم مصراع دوم را بنویسید. ابر و باد و خورشید و فلک در کارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری	۳۲
۰/۵	مفهوم مشترک آیه «تعز من تشاء و تذلل من تشاء» را با مصراع «همه بیشی تو بکاهی، هم کمی تو فزایی» را بیان کنید.	۳۳

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
کلید سوالات میان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

نام درس: ادبیات فارسی ۳
 نام دبیر:
 تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۸/۲۸
 ساعت امتحان: صبح / عصر
 مدت امتحان: دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	مرغابی ۰/۲۵	
۲	آویخته، معلق ۰/۲۵	
۳	ذات، وجود ۰/۲۵	
۴	الف) تاک ۰/۲۵	
۵	الف) ستوران ۰/۲۵ ب) فایق ۰/۲۵	
۶	سریر ۰/۲۵ مطاع ۰/۲۵ مرهم ۰/۲۵ ثنا ۰/۲۵	
۷	الف) اساس ۰/۲۵ ب) اعراض ۰/۲۵	
۸	اسیر ۰/۲۵ عصیر: عصاره ۰/۲۵	
۹	الف) به ترتیب: اسنادی (می‌باشد) ۰/۲۵ ب) غیر اسنادی (وجود ندارد) ۰/۲۵ ب) هرچه: مفعول ۰/۲۵ جای: نهاد ۰/۲۵	
۱۰	الف) لفظی ۰/۲۵ ب) معنوی ۰/۲۵	
۱۱	الف) فک اضافه (بدل از کسره) یا مضاف الیهی ۰/۲۵ ب) حرف اضافه (برای) یا متممی ۰/۲۵	
۱۲	الف) مفعول ۰/۲۵ ب) مضاف الیه ۰/۲۵	
۱۳	سوخته: مضاف الیه ۰/۲۵ جان: نهاد ۰/۲۵	
۱۴	اطفال: مضاف الیه ۰/۲۵ کلاه: مفعول ۰/۲۵	
۱۵	الف) تلمیح ۰/۲۵ استعاره ۰/۲۵ یا ..... ب) تشبیه ۰/۲۵ مراعات نظیر ۰/۲۵ یا... ج) مجاز ۰/۲۵ ایهام تناسب ۰/۲۵ یا... د) تلمیح ۰/۲۵ تشبیه ۰/۲۵ یا هر آریه درست دیگر	
۱۶	شاعر دلیل مرتفع بودن دماوند را مردم‌گریزی دانسته است. ۰/۵	
۱۷	۱- مس وجود ۰/۲۵ ۲- چو مردان ره ۰/۲۵ ۳- کیمیای عشق ۰/۲۵ ۳- زر شوی ۰/۲۵	
۱۸	الف) مدام ایهام: مدام // پیوسته ۰/۲۵ ب) خاک مجاز از گور ۰/۲۵	
۱۹	الف) فرهاد عربلو ۰/۲۵ ب) نصرالله منشی ۰/۲۵	
۲۰	قصیده ۰/۲۵ - سال ۱۳۰۱ ۰/۲۵	

۲۲	ای دماوند که مانند قلبِ روزگار هستی با آتشفشان درونت فوران کن و مگذار که آتش درونت (خشم تو) پنهان بماند. ۰/۵
۲۳	هیچ نقاشی وجود ندارد که بتواند تصویر تو را نقاشی کند؛ زیرا آن کس که تو را می‌بیند، حیران و از خود بی‌خود می‌شود. ۰/۷۵
۲۴	هر ملّتی که نویسنده و اهل قلم نداشته باشد، نام او از صحنهٔ روزگار فراموش خواهد شد. ۰/۵
۲۵	کسانی که ادّعا می‌کنند وجود حق را درک کرده‌اند، در حقیقت او را نشناخته‌اند؛ زیرا عاشقان واقعی وقتی به ذات حق پی می‌برند از خود بی‌خود می‌شوند و دیگران نمی‌توانند از آن‌ها کسب خبر نمایند ۰/۷۵
۲۶	از باد سحرگاهی می‌خواهم تا خبر زندانی بودن مرا به دوستان آزادم که در حال گشت و گذار هستند، برساند. ۰/۵
۲۷	آن کسی را که در این مملکت به عنوان پادشاه خود قرار دادیم، امروز برای ملّت ایران یقین حاصل شد که او شیطان است. ۱
۲۸	جان‌فشانی در راه وطن و آزادی ۰/۵
۲۹	بیگانه ستیزی ۰/۵
۳۰	الف) آرامش و قناعت داشتن در عین فقر و نداری ۰/۲۵ ب) بلند و مرتفع بودن ۰/۲۵
۳۱	رشوه خواری ۰/۵
۳۲	الف) قطعه ۰/۲۵ چون هر بیت قافیه مستقل دارد. ۰/۲۵ ب) انسان ۰/۲۵ ج) غفلت نورزیدن آدمی در برابر خداوند ۰/۲۵
۳۳	عزت و ذلت آدمی با اراده الهی است. ۰/۵
جمع بارم : ۲۰ نمره	
نام و نام خانوادگی مصحح :	امضاء: